Universitätsbibliothek Paderborn

Hierakosophion

Demetrius <Pepagomenus>

Lvtetiae, 1612

Orneosophion Keleusei Gegonos Tu Aoidimu Basileōs Kyriu Michaēl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12846

Visual Library

ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ

ΚΕΛΕΥΣΕΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟΥ
ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ΟΡΝΈΟΣΟΦΙΟΝ.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ ΟΡΝΕΩΝ, καὶ κοπῆς, καὶ χρωμάτων.

Περὶ ζαγανῶν.

Ο ΖΑΓΑΝΟΣ ὀφείλει εἶναι μακρύλαιμος. αἱ δυσωμίαι αὐτοῦ πλατέαι. κοντὰ τὰ μηρεία καὶ τὰ καλάμια τῶν ποδῶν αὐτοῦ. οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ μακροί. ἡ οὐρὰ αὐτοῦ ἁπλωμένη, καὶ ὡς ἂν παχυσμένη. ὁ σφόνδυλος αὐτοῦ μακρός. κεφάλιν μικρὸν καὶ πλατύ. ἡ μίτη αὐτοῦ λεπτή. χρῶμα δὲ μαῦρον ἢ καὶ ξανθόν· ἔχον ψηφίον λεπτὸν, τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ κόκκινον καὶ κιχλάτον τὸ ψηφὶν ἀδόκιμον. χαῦνος γάρ ἐστι τὸ τοιοῦτον ὄρνεον, ὥσπερ τὸ κατὰ πολὺ μαῦρον, ἢ τὸ λεγόμενον καστανὸν, ἢ καὶ κιχλάτον. κακόγνωμοι γάρ εἰσιν οἱ τὰ τοιαῦτα χρώματα ἔχοντες, πλὴν δυνατοί. ὀφείλεις δὲ δι-

δόναι συχνότερον πρὸς τοὺς ζαγαίους ἀγελοπούλια ἤτοι περιστέρια, τρυγόνια, καὶ ἕτερα ὅμοια· τοὺς δὲ πελαργοὺς, τοὺς γιταύρους, τὸν τζικνέαν, τὴν αἴθυιαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὀφείλεις πάλιν ἵνα προσέχῃς αὐτὰ, ἵνα μηδὲν παραβάλλῃς ὄρνεον ἐξ αὐτῶν. βλαβεραὶ γὰρ λέγονται αἱ σάρκες αὐτῶν. οἱ ἀνατολικοὶ δὲ ζάγανοι κρείττονες τῶν δυσικῶν.

Περὶ περιτῶν.

Ο Περίτης ὀφείλει εἶναι κοντοπόδης, μακροδάκτυλος, μακρύλαιμος, μικροκέφαλος μεγαλόμματος, μεγαλόστομος, φασόστηθος, φαρδυερόθωνος. αἱ δυσωμίαι αὐτοῦ πλατεῖαι. χρῶμα δὲ τὸ μαῦρον καὶ καστανὸν κρεῖττον τῶν ἄλλων. κρείττονες δὲ περῖται, οἱ πολογιῶται, οἱ ζαγοριανοὶ καὶ οἱ στενιμαχιῶται.

Περὶ φαλκωνίων.

ΤΑ φαλκώνια τὰ ἐξωπίαστα κρείττονα, παρ' ὃ τὰ πωλόξεφα. ὀφείλουσι δὲ εἶναι πιτζά. αἱ δυσωμίαι αὐτῶν πλατεῖαι. μακρὰ τὰ ἐλασία αὐτῶν. μακραὶ αἱ οὐραὶ αὐτῶν καὶ κοκκωταί·

πλὴν ἵνα εἶναι πυκνὰ τὰ κοκκία αὐτῶν· ἵνα δὲ ἔχωσι καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν κοκκία τέσσαρα. χρῶμα δὲ τὸ μαῦρον καὶ ξανθὸν, κρεῖττον. τὸ δὲ κόκκινον, ἀχρησίμευτον. κρείττονα δὲ φαλκώνια τὰ θεσσαλονικαῖα καὶ τὰ πελαγονητικά.

Περὶ συγκουρείων.

ΤΑ συγκούρεια τὰ μιτυληναῖα κρείττονα τῶν ἄλλων.

Περὶ ἱερακίων.

ΤΑ ἱεράκια ὀφείλουσιν εἶναι μακρύλαμνα. αἱ δυσμίαι αὐτῶν πλατεῖαι. μικρὰ τὰ κεφάλια αὐτῶν, ὡσαύτως καὶ τὰ ὀμμάτια. φαρδέα τὰ ῥωθώνια αὐτῶν· τὸ στόμα μέγα· ἡ γλῶσσα μαύρη· καὶ ἵνα κάθηνται ὀλόρθα. τὰ ἐλάται αὐτῶν ἀποσκελωτοί. ἵνα μήτε εἶσι σμικτοί, μήτε σταυρωτοί. κρείττονα δὲ ἱεράκια τὰ ἀβάσγικα καὶ τὰ μωραβηλικά.

Περὶ τζουρακίων.

ΤΑ τζουράκια ὀφείλουσιν εἶναι κοντόψια, τετράγωνα, πλατυκέφαλα, φαρδυρρόθωνα, μεγαλόμματα, φιτυλόγλωσσα. κρείττονα δὲ

τζουράκια τὰ μαγνικιωτικὰ καὶ τὰ μεσιωτικά.

Περὶ ὀξυπτερίων.

Τὰ ὀξυπτέρια ὀφείλουσιν εἶναι κοντοπόδαρα. αἱ δυσωμίαι αὐτῶν πλατέαι. ὁ ἐλάται αὐτῶν στενοί. πλὴν ἀποσκελωτοί· καὶ ἵνα καθέζωνται ὀλόρθοι. μαύρη ἡ γλῶσσα αὐτῶν. τὸ ψῆφιν λεπτόν. κρείττονα δὲ ὀξυπτέρια τὰ ἀπὸ τοῦ διδυμοτόκου, καὶ τὰ μοραχελιδόνια.

Περὶ βλάβης ὀρνέου.

Ἡ βλάβη τῶν ὀρνέων γίνεται διὰ τρεῖς αἰτίας· διὰ πολυφαγίαν· διὰ ἀσσαστρίαν τοῦ παραβάλματος· καὶ διὰ χολήν, ἤτοι κόπον. καὶ εἰ μὲν ἔνι ἀπὸ πολυφαγίας, ἢ ἀπὸ ἀσσαστρίας τοῦ παραβάλματος, ἔχει σημεῖα ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἔνι καθαρόν· τὰ ὀμμάτια αὐτοῦ ἔνι καλά· ἡ ὄρεξις αὐτοῦ ἔνι καλή. ἔχει δὲ διὰ τοῦτο καὶ τὴν θεραπείαν εὔκολον. πλῦνε βαμβάκιον μετὰ οἴνου καλοῦ, καὶ βάλε ἐντὸς τοῦ βαμβακίου θηριακὴν ξυλόκοκκον ἕν, καὶ χανιάσας τὸ ὄρνεον βάλε τὸ βαμβάκιν· καὶ μετὰ τὸ ῥίψαι τὸ βαμβάκιν, παράβαλε αὐτῷ

ὀρνιθοπούλου ἥμισυ μέρος. εἰ δὲ ἔστι θερινὸς καιρὸς, δὸς αὐτῷ χελώνης μέλος ἕν. εἰ δὲ ἔνι βλάβη ἀπὸ χολῆς, ἔχει σημεῖα ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἔνι θολόν. τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἔνι χαυνισμένα, καὶ δακρύουσιν· ὀρέγεται τὸ νερὸν πολλά. ἔνι δὲ δυσίατον, διότι ἔνι καὶ ἀνόρεκτον. ἔχει δὲ θεραπείαν ταύτην. κάθισον αὐτὸ ἵνα πίῃ νερὸν, καὶ ἔκτοτε χανίασον αὐτὸ καὶ βάλλε καίτιζ, κομμάτια δύο· τὸ καθ' ἓν ἕκαστον ὅσον φάβατος μέγεθος· καὶ πάλιν κάθισον αὐτὸ εἰς τὸ νερόν. καὶ ἐὰν μὲν τρώγῃ, δὸς αὐτῷ ὀρνιθοπουλίου σάρκα, ὅσον λεπτοκαρύου ἑνὸς μέγεθος. ἐὰν δὲ οὐδὲν τρώγῃ, ἕψησον αὐγὸν ῥοφητὸν, καὶ ἔπαρον τὸν κρόκον αὐτοῦ, καὶ τρίψας ἄκορον ἕνωσον αὐτὸ μετὰ τοῦ κρόκου τοῦ αὐγοῦ· καὶ χανιάσας τὸ ὄρνεον, βάλλε αὐτὸ μετὰ τοῦ δακτύλου σου, καὶ ἔσται ἀνόρεκτον. καὶ μετὰ τὸ χωνεῦσαι τὸ αὐγὸν, παράβαλλε αὐτῷ ὀρνιθόπουλον, ἢ σπίνον, ἢ τετραγλίτην, πλὴν χωρὶς ἀποβολῆς, ἢ ὀσοῦ, ἵνα παραβάλλῃς αὐτό.

Περὶ σφυθλάσματος ἀπὸ ἐμπλασῆς, ἤτε τζακίσματος ἢ στηθίσματος.

Μῶμιον μετὰ κρέατος διδόμενον ὠφελεῖ. βῶλον ἀρμένιον λειώσας μετὰ ῥοδοστάγματος πότιζε. πέτραν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ δέτου μετὰ κρέατος δίδου.

Περὶ ἐξαρμίσματος.

Καυστηρίῳ ποίησον μετὰ λιγνοῦ, σιδήρου· πλὴν ἵνα ἔχῃς παντοίαν προσοχὴν ἵνα μὴ καύσῃς νεῦρον.

Περὶ τζέρματος.

Ἀφιόνιον κοκκία τρία μετὰ κρέατος διδόμενον ὠφελεῖ. θηλακὴν κοκκία τρία μετὰ κρέατος δὸς, καὶ μετὰ ταῦτα φλεβοτόμησον αὐτὸ εἰς τὸ γόνατον.

Περὶ ἀποστήματος.

Γάστρινον ἅλας ὅσον φάβατος μέγεθος βάλε εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ μετὰ ὥραν ἱκανὴν χανίασον πάλιν αὐτὸ καὶ βάλε καυλίον

ἰσόποσον

ἰσόποσον τοῦ ἅλατος· καὶ μετὰ ταῦτα δὸς αὐτῷ θηριακὴν κοκκία τρία μετὰ κρέατος.

Περὶ καυματισμοῦ.

ΟΤΑΝ καυματισθῇ ὄρνεον διὰ τὸν πλεονασμὸν τῆς χολῆς, ξηραίνεται. ἔχει δὲ θεραπείαν ταύτην. χελώνην ἀρβέλισον, καὶ δὸς αὐτῷ μετὰ σαχάρεως ὅσον μῆλα δύο.

Ὅταν οὐδὲν παχύνῃ ὄρνεον.

ΣΗσαμέλαιον νεαρὸν, ἢ ἀμυγδαλέλαιον ὡσαύτως νεαρὸν δὸς μετὰ κρέατος δὶς ἢ καὶ τρεῖς.

Περὶ ὀρνέου ὅταν ᾖ ἀνόρεκτον.

ΤΡίχας ἀλόγου τρίψον, καὶ ποίησον αὐτὰς ὥσπερ κέντουκλον, καὶ πάσον αὐτὸ κιχωρίου ῥίζαν τετριμμένην καλῶς, καὶ χάνιασον τὸ ὄρνεον, καὶ τῇ ἐπαύριον ἔσται ὑγιές.

Περὶ κεφαλικοῦ.

ΤΟΥ κεφαλικοῦ σημεῖα ταῦτα. οἰκοῦται ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ ὄμματα αὐτοῦ. ἔνι δὲ ἀεὶ περιαργήσῃ, λυίαζον· ἐὰν δὲ περιλάβῃς αὐτὸ

* πίνει ἴσως ἵνα θεραπεύσῃς. ξύσον τὰ κανθηρὰ τοῦ ὀρνέου, καὶ βάλε θηριακήν· εἶτα καῦσον αὐτὸ εἰς τὸν αὐτικέφαλον μετὰ μεγάλης προσοχῆς διὰ τὸν μυελόν. ὡσαύτως ἵνα καύσῃς αὐτὸ καὶ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μέσον τῶν δύο ὀφθαλμῶν.

Περὶ φασιάσματος.

ΤΟΥ φασιάσματος εἰσὶ γένη δύο. τὸ μὲν ἓν ξηρὸν, τὸ δὲ ἕτερον ὑγρόν. καὶ τοῦ μὲν ξηροῦ εἰσὶ σημεῖα ταῦτα. ἀνοίγει καὶ σφαλίζει τὸ στόμα αὐτοῦ συχνὰ διὰ τὴν στενοχωρίαν τὴν ἔχει. θεραπεύεται δὲ οὕτως. κρινέλαιον ἢ βλησκουνέλαιον, ἵνα ἀλείφῃς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μέχρι τριῶν ἡμερῶν· καὶ μετὰ ταῦτα ἵνα σιφωνίσῃς αὐτὸ ἀπὸ τῶν ῥωθωνίων. τοῦ δὲ ὑγροῦ, σημεῖα ταῦτα. ἀναφυσᾷ καὶ ἐκβάλλει ἀπὸ τῶν ῥωθωνίων αὐτοῦ ὑγρά. θεραπεύεται δὲ οὕτως. λείωσον μετὰ τοῦ νεροῦ ἀγριοσταφίδα, καὶ ποίησον τὸ νερὸν αὐτῆς ὥσπερ γάλα· καὶ βάλε εἰς τὰ ῥωθώνια τοῦ ὀρνέου, καὶ κάθισον αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, ἵνα ῥίψῃ τὰ ὑγρὰ αὐτοῦ· καὶ μετὰ ταῦτα ποίησον καυστήριον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς

αὐτοῦ μέσον τῶν δύο ὀφθαλμῶν καὶ πλήσιον τῶν ῥωθωνίων αὐτοῦ.

Περὶ ὀρνέου ὅταν ἔχῃ λίθον.

ΣΗμεῖα τοῦ ἔχοντος λίθον εἰσὶ ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἔνι βεβιασμένον καὶ κολλῶδες, καὶ ὀλίγον διὰ τὴν ἔμφραξιν ἣν ἔχει. θεραπεύεται δὲ οὕτως. βούτυρον ἄπαστον μετὰ σαχάρεως χανιάσας τὸ ὄρνεον, βάλε εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. ἢ παλιουρόκοκκα τρίψον, καὶ δὸς μετὰ κρέατος. ἢ λαρδίου μέρος ποιήσας, ὥσπερ ὑποθετὸν βάλε τοῦτο ὑποκάτω τῆς καταβάσεως τοῦ ὀρνέου. ἢ ἀγελαγκουρέας ῥίζαν πελεκίσας ποίησον ὥσπερ ὑποθετόν· καὶ βάλε αὐτὸ εἰς τὴν κατάβασιν ὡσαύτως τοῦ ὀρνέου.

Περὶ πληγῆς ὀρνέου, ὅταν ἔχῃ μιτέαν ἢ ὀνυχέαν.

ΚΟχλον τουρκικὸν, ἢ μυρσίνην τετριμμένην, ἢ θηελακήν. εἰ δὲ οὐδὲν τούτων ἔχῃς κἂν ἅλας ἐπίθες εἰς τὴν πληγήν.

Περὶ καρφίου.

ΣΧίσον αὐτὸ μετὰ σιδήρου πεπυρωμένου, καὶ ἐὰν ἔχῃ πῶρον ἔκβαλλε αὐτόν· καὶ βάλε

ἄλας, ἢ θηλακήν· καὶ ποίησον σακκουλίον καὶ γέμισον αὐτὸ ἄλας, καὶ ἀσκάθηται τὸ ὄρνεον ἐπάνω τοῦ σακκουλίου, ἐς τ' αὖ γίνηται ὑγιές.

Περὶ ἐλμιγγῶν.

ΤΩΝ ἐλμιγγῶν εἰσι γένη δύο· τὸ μὲν ἓν γίνεται εἰς τὰ ἔντερα· καὶ ἔνι μικρὰ τὰ τοιαῦτα ἐλμίγγια. τὸ δὲ ἕτερον γίνεται εἰς τὰ νεφρὰ, καὶ εἰς τὸν πνεύμονα· καὶ ἔνι τὰ τοιαῦτα ἐλμίγγια μεγάλα, ἤγουν μακρὰ ὥσπερ τρίχες. καὶ τὰ μὲν γινόμενα εἰς τὰ ἔντερα ἔχουσι σημεῖα τάδε. ῥίπτει αἷμα τὸ ὄρνεον· ψηρίζει τὴν καταβασιν αὐτοῦ συχνά· τρώγει πολλά· καὶ χωνεύει σύντομον· φυσᾷ ὀλίγον. θεραπεύεται δὲ εὐκόλως. ἀλόην μετὰ κρέατος δὸς φαγεῖν τὸ ὄρνεον· τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ δὸς τὸ κρέας μετὰ τῆς ἀλόης ὅσον κοκκία τρία· τῇ δευτέρᾳ μόνον τὸ κρέας ἄνευ ἀλόης· τῇ δὲ τρίτῃ πάλιν κρέας μετὰ ἀλόης κοκκίων τριῶν, καὶ θεραπευθήσεται. ἢ καππαρόριζον τρίψας δὸς μετὰ κρέατος. ἢ ὠοῦ τὸν φλοιὸν καύσας καὶ τρίψας δὸς μετὰ κρέατος. ἢ ἐλμιγγοβότανον ὡσαύτως δὸς μετὰ κρέατος. Τὰ δὲ ἐλμίγγια τὰ γινό-

μένα εἰς τὰ νεφρὰ καὶ εἰς τὸν πνεύμονα, ἅπερ, ὡς εἴπομεν, εἰσὶ μακρὰ ὥσπερ τρίχες, ἔχουσι σημεῖα ταῦτα. ὅταν καταπετάσῃ τὸ ὄρνεον, διαίρει τὴν κατάβασιν αὐτοῦ. ῥίπτει θολὰ, καὶ ποτὲ μὲν κίτρινα, ποτὲ δὲ ἠερανέα, ποτὲ δὲ πράσινα, ποτὲ δὲ καὶ ὀλίγον αἷμα θολόν. τρώγει δὲ πλὴν οὐ χωνεύει καλῶς οὔτε παχύνει· ἔνι δὲ δυσίατον. θεραπεύεται δὲ οὕτως. μάδισον τὰ νεφρὰ τοῦ ὀρνέου ἀπὸ τῆς μασχάλης μέχρι καὶ τῆς μέσης τῶν νεφρῶν. καὶ ποίησον ἔμπλαστρον τοιοῦτον. τρῖψον ἀλόην καὶ πήγανον, καὶ ζύμωσον αὐτὰ μετὰ ὄξους. καὶ ἄλειψον αὐτὸ εἰς πανίον, καὶ θὲς αὐτὸ εἰς τὸν τόπον τῶν νεφρῶν τὸν μαδισμένον. καὶ ἀφ' οὗ ποιήσει κείμενον τὸ ἔμπλαστρον ἡμέρας τρεῖς, πάλιν ἄλλαξον αὐτὸ μέχρι καὶ τετάρτης φορᾶς, καὶ ἴσως ἐκ τούτου ἵνα εὕρῃ θεραπείαν.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν οὐδὲν ῥίπτῃ τὰ πτερὰ αὐτοῦ.

ΑΠΟ σπονδύλου αἰγὸς αἱ λεγόμεναι ἐλαῖαι διδόμεναι ὠφελοῦσιν· ἢ τοῦ αὐτοῦ ζώου ἤτοι αἰγὸς τὸν γαργαρεῶνα, ὁ καὶ σφαγὴ λέγεται. ἕνωσον μετὰ σαχάρεως καὶ κρέα-

τος, καὶ δὸς ἵνα φάγῃ τὸ ὄρνεον. ἢ τοῖς λεγομένοις λαγογήροις παράβαλε τῷ ὀρνέῳ.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν χολανθῇ.

Χελώνης σάρκας παράβαλε, ἢ χοίρειον κρέας ἢ βοϊκόν.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν φθειριάσῃ.

* * * * * * * *

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Ποῖαι σάρκες ὀρνέων βλαβεραί.

Τζυκνέα σάρκας, ἢ πελαργοῦ, ἢ γυπαύρου, ἢ αἰθύιας μὴ πολὺ παραβάλλῃς ὀρνέῳ. βλαβεραὶ γάρ εἰσιν.

Εἰς μοῦταν ὀρνέου.

ΜΕΤΑ τὴν ἀπόχυσιν τοῦ φετταρίου, δὸς αὐτῷ θηλακὴν κοκκία ϛ'. καὶ πάλιν μεθ' ἡμέρας η', δὸς αὐτῷ σκορδουλίου* αἴγινα ε'. καὶ ας

διαβιβάσῃ ἡμέρας η΄. καὶ πάλιν δὸς αὐτῷ ἕτερα ε΄. καὶ εἰ μὲν αὐτὸ ἐνεργήσωσι, πλέον μηδὲν δώσῃς αὐτῷ. εἰ δὲ οὐδὲν αὐτὸ ἐνεργήσωσι δοθήτω πάλιν αὐτῷ ἕτερα ε΄. καὶ εἶτα ἀσκάθηται. πλέον δὲ μὴ δώσῃς αὐτῷ. τὰ ὅλα δὲ σκουρδούλια δοθήτωσαν αὐτῷ μετὰ κρέατος ἡνωμένα.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN